

สัมมาสมาธิ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ถ้าจิตใจเราเป็นธรรมะ มันเข้ากับธรรมะ เข้ากับสัง
กรรม แล้วมันนุ่มนวลอ่อนนุ่มไปกับหัวใจของเรา

ถ้าจิตใจของเรามันมีกิเลสตัดทอนความทะยานอยาก มันได้มันแย้ง มันก็ดมันขวาง
พอมันก็ดมันขวางแล้วมันก็อ้อยสร้อยออเซาะจลละก้ำใจของเราเองไง นู่นก็ได้ นี่ก็ได้ ไปได้
ทุกอย่างถ้ากิเลสมันบงการ

แต่ถ้าเป็นธรรมะนี่ไม่ได้เลยนะ เพราะอะไร เพราะธรรมะมันขัดกับกิเลสอยู่แล้ว ธรรมะ
มันตรงข้ามกับกิเลสอยู่แล้ว ถ้าธรรมะมันตรงข้ามกับกิเลสนะ สิ่งที่มีมันเป็นกิเลสๆ องค์สมเด็จพระ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว “จะสอนใครได้หนอ” เพราะสอนคนมีกิเลส สอน
คนที่มีกิเลสนะ

ฉะนั้น เวลาท่านจะเทศน์ว่าการเอาปัญญาวัคคีย์ ปัญญาวัคคีย์ประพฤติปฏิบัติกับท่านอยู่
แล้ว ๖ ปี เวลาไปเอายสะ ยสะเดือดร้อนออกมาจากบ้าน “ที่นี่เดือดร้อนหนอ ที่นี่วุ่นวายหนอ”

คนที่จะมาประพฤติปฏิบัติเห็นความวุ่นวายของโลก เห็นความวุ่นวายในชีวิตของเรา
มีปราสาท ๓ หลังเหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ “ที่นี่เดือดร้อนหนอ ที่นี่วุ่นวาย
หนอ”

ฉะนั้น “ยสะมานี้ ยสะมานี้ ที่นี่ไม่เดือดร้อน ที่นี่ไม่วุ่นวาย”

ที่นี้ไม่เดือดร้อน ที่นี้ไม่วุ่นวายอยู่ที่ไหน อยู่ในทางจงกรมไง เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเดินจงกรมอยู่ เห็นไหม

เวลาถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริง คนที่จะออกมาประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันต้องมีจิตใจที่สมควรแก่การงาน สมควรที่เห็นแก่จะประพฤติปฏิบัติ

ถ้ามันไม่สมควรแก่การงานนะ มันละล้าละลังทั้งนั้นนะ แต่คนเราเกิดมา คนเราเกิดมา มันต้องรับผิดชอบ คนเรานั้นก็มีหน้าที่การงานของตน นี่การรับผิดชอบอันนั้น ถ้าการรับผิดชอบอันนั้น คนที่อยากประพฤติปฏิบัติเขาต้องจัดการ ต้องเตรียมตัวของเขา ความเตรียมตัวของเขา

ถ้ามันเป็นธรรมดาๆ ดูลิ เวลาอนาถบิณฑิกเศรษฐีแค่ได้ยินคำว่า “พุทธะ” เท่านั้นนะ ไปเยี่ยมญาติเท่านั้นนะ “เขาทำอะไรกัน ทำอาหารมหาศาลเลย”

“เธอไม่รู้หรือ พระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว”

แค่ได้ยินคำว่า “พุทธะ” นอนไม่หลับเลย อยู่ไม่ได้เลย อยู่ไม่ได้เลย คั่นทั้งคืน รอนอรุณรุ่งขึ้นมาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปฉันที่บ้าน แล้วเอาเงินไปซื้อที่สร้างวัดให้ นี่ถ้าคนมีบุญเป็นอย่างนั้น คนมีบุญ คนมีโอกาส คนที่จะประพฤติปฏิบัติ คนที่มีอำนาจวาสนา

ไอ้พวกเรานั้นชี้ทุกข์ชี้ยาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชั้นสัตว์ ไหว่งไปหมดเลย พอไหว่งไปหมดเลย ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาคนตาย เวลาซากศพ เขาตราสัง ไหว่งข้อมมือ ไหว่งผูกเท้า ผูกข้อมมือ ผูกคอ ผูกหมดเลย ไหว่งบุตร ไหว่งภรรยา ไหว่งทรัพย์สมบัติ ไหว่งไปหมดเลย นี่ไง เวลาเขาตราสังศพนั้นนะ

นั้นก็เห็นเวลาศพมันเป็นอย่างนั้นนะ แต่เราเป็นคนเป็น เรามีสติปัญญาของเรา ถ้ามีสติปัญญาของเรา ไหว่งก็ไหว่ง เวลาไหว่ง คนมีกิเลสมันก็คิดทั้งนั้นนะ คนเรามีความรู้สึก ไม่ใช่คนตาย แต่คนมีความรู้สึกขึ้นมาแล้วถ้ามันจะประพฤติปฏิบัติมันก็ต้องมีสติปัญญาของมัน มีสติปัญญาของเราเพื่ออะไร เพื่อประโยชน์กับเราๆ ใจ ถ้าประโยชน์กับเรา เราเตรียมตัวของเรา

เวลาขนาดเตรียมตัวของเรา เห็นใหม่ เวลาคนมีอำนาจวาสนามาบวชเป็นพระ มาบวชเป็นพระนี่นักรบ เพราะเป็นพระ เป็นพระกรรมฐาน พระป่า พระปฏิบัติ กิเลสมันยังหลอกเอาเลย กิเลสมันยังทำหวั่นเลยนะ พระหรือ พระก็พระ

พระนี่เป็นพระสมมุติสงฆ์ เป็นพิธีกรรมทั้งนั้นนะ บวชมาด้วยธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ยังไม่ได้ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เฉากิเลสให้ตายไปจากหัวใจของตน กิเลสมันยังอยู่ในหัวใจของพระสมมุติสงฆ์นั้น มันก็บั่นหัวพระนั้นให้หวั่นเลย ถ้ามันบั่นพระให้หวั่น เห็นใหม่

แต่ถ้าคนมีอำนาจวาสนานะ เวลาอิมบุญๆ นะ เวลาพระบวชใหม่ๆ ขึ้นมา เขาจะมีความสุขของเขานะ แหม! เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราได้บวชเป็นพระ มันอิมบุญอิมกุศลของมัน มันปลื้มใจชื่นใจนะ

แต่อยู่ไปๆ ถ้ากิเลสมันบั่นหัว แล้วเราไม่จริงจังกับชีวิตของเราเอง เราไม่ประพฤติไม่ปฏิบัติ เราไม่รักษาดูแลหัวใจของเรานะ เวลากิเลสมันฟูขึ้นมาะ “โห้! พระก็ปฏิบัติได้ ขรราวาสก็ปฏิบัติได้ สึกไปดีกว่า” นั่นนะเวลากิเลสมันบั่นหัวขึ้นมา

สิทธิเท่ากันไง เวลาเราเป็นขรราวาสใหม่ เราเห็นพระ เรายกมือไหว้ เรายากทำบุญกุศล เราแสวงหาครูบาอาจารย์ของเรา เราหาที่ทำบุญกุศลของเรา นั่นนะพระมีศีล ๒๒๗ พระเป็นศากยบุตรพุทธชินโรส พระเป็นผู้ที่เป็นนักรบ พระเป็นผู้ที่มีโอกาสที่จะประพฤติปฏิบัติ พระมีโอกาที่จะประหารกิเลสในใจของตน

เวลาเราเป็นขรราวาส เรายากบวชพระ เราคิดไปหมดเลยว่าพระสูงส่ง พระมีอำนาจวาสนา เราต่างหากเป็นคนขี้ทุกข์ขี้ยาก เราต่างหากเป็นคนที่ไม่มีวาสนา เราต่างหาก

เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขรราวาสเป็นทางที่คับแคบ พระเป็นทางที่กว้างขวาง บวชมาแล้ว บวชมาเจอครูบาอาจารย์ที่ดี ครูบาอาจารย์ที่ดีท่านพยายามปกป้องดูแลให้ได้ประพฤติปฏิบัติตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง ทางกว้างขวาง ๒๔ ชั่วโมงได้ประพฤติปฏิบัติตลอดเวลา เวลาเราจะบวช เราคิดอย่างนี้นะ

เวลากิเลสมันปั่นหัว “โธ่! เป็นฆราวาสก็ปฏิบัติได้ สึกดีกว่า ไปเป็นฆราวาส” นี่ทางคับแคบ ก่อนมาก็คิดแล้วว่าทางสมณะเป็นทางที่กว้างขวาง ในทางที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา พยายามกตกิเลสให้มันสงบระงับขึ้นมา มาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระขึ้นมา เวลาบวชเป็นพระขึ้นมาแล้ว กิเลสมันก็ยังมาปั่นหัว เห็นใหม่ ปั่นหัวใจ ปั่นหัวใจให้คิดอย่างนั้นไง นี่ถ้ามันคิดอย่างนั้น

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราจะบวชเป็นพระแล้วเราจะรบกับกิเลส ถ้าวรบกับกิเลส เราก็พยายามจะประพฤติปฏิบัติ เราจะแสวงหาที่ปฏิบัติของเรา

การแสวงหาที่ปฏิบัติของเรา ผู้ที่เป็นปัญญาชนเวลาบวชมาแล้วก็ศึกษาธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาก็ต้องหาสัปปายะ อาจารย์เป็นสัปปายะ สถานที่เป็นสัปปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะ สิ่งที่เป็นอาหารเป็นสัปปายะ เป็นสัปปายะกับการประพฤติปฏิบัติ

เอาละ เรื่องเกิดแล้ว ถ้าเป็นสัปปายะ อย่างนี้ต้องเป็นสัปปายะเพราะอ่านหนังสือมาไง ไปอ่านหนังสือมา ศึกษาทางวิชาการมานะ ถ้าเป็นสัปปายะต้องเป็นอย่างนั้นๆ ไม่ใช่สักอย่างเลย ไม่ใช่อย่างที่เราคิดเลย

เป็นสัปปายะ เป็นสัปปายะพอดำรงชีพอยู่ได้เท่านั้นแหละ ถ้ามีครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ท่านสูงส่งกว่าเรา เราไม่เท่าทันท่านหรอก เพียงแต่เราคิด เราเข้าไปศึกษาแล้วเรารับรู้ได้ไง รับรู้ได้ เห็นใหม่

ดูสิ เวลาครูบาอาจารย์ท่านอยู่ในป่าในเขา สัตว์มันอาศัยอยู่เป็นเพื่อน ดูเสีย มันไม่ทำพระ ไม่ทำพระเพราะพระมีศีลมีธรรมไง สัตว์มันยังรู้ได้เลยว่าคนนั้นมีเมตตาธรรม

ไอ้ของเรา เราเป็นพระ เราบวชมาแล้วเราจะไม่รู้ได้อย่างไรว่าอาจารย์องค์ไหนท่านมีความเมตตาในใจของท่าน มันรับรู้ได้ มันรับรู้ได้ทั้งนั้นนะ เว้นไว้แต่กิเลสมันหนา เวลากิเลสมันหนา “อู้! ลำเอียง”

ลำเอียงอะไร กิเลสเอ็งท่วมหัว สิ่งที่เขาไม่คล้อยตามเอ็งก็เพราะว่ากิเลสของเอ็งนั้นแหละ เอ็งจะเอากิเลสของเอ็งมาบัญชาการหมู่สงฆ์ได้อย่างไร จะเอาความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตน

เท่านั้นนะ แล้วบังคับบัญชาให้สงฆ์ทำตาม มันจะเป็นอย่างนั้นได้อย่างไร นี่ไง เพราะศึกษามากไป ต้องเป็นสัปปายะ สัปปายะก็พอใจกูนี่เป็นสัปปายะ ถ้าไม่พอใจกูไม่ใช่สัปปายะ

เรารู้ไม่ได้หรอก แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราฝึกฝนของเราๆ เราพยายามฝึกฝนของเราละ มีครูบาอาจารย์ที่ใจเมตตาธรรม แล้วเราพยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริงในใจของเรา ถ้าปฏิบัติตามความเป็นจริงในใจของเรา เวลาหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านสอนให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ทำความสงบของใจเข้ามาให้เราเริ่มเย็นเป็นสุขไป

คนเราเกิดมานะ ดูสิ ทางโลกเขา ถ้าใครมีปัจจัยเครื่องอาศัยสมบูรณ์ เขาก็อยู่เป็นสุขของเขา นี่ก็เหมือนกัน เรามาบวชเป็นพระแล้ว สิ่งที่ได้มา เลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง วัตวาอาวาสก็มีที่ให้อาศัย กุฎิก็มีที่ให้อาศัย ทุกอย่างก็มีที่ให้อาศัยทั้งนั้นนะ แล้วเราอยู่มีความสุขหรือไม่ ถ้าเราอยู่ไม่มีความสุขขึ้นมาเพราะอะไร เพราะกิเลสมันเต็มหัวใจไง ถ้ากิเลสมันเต็มหัวใจขึ้นมา

เวลาบวชใหม่ๆ ขึ้นมาก็อึดบุญๆ มันก็อยู่ด้วยความเป็นสุขของมัน เวลามันคิดของมันมันจินตนาการของมันนะ มันแผดเผาเราร้อนแล้วแหละ ฉะนั้น เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ท่านสอนให้ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา

ทางโลกเขา เขามีปัจจัยเครื่องอาศัยด้วยความอุดมสมบูรณ์ เขาก็มีความสุขของเขา พระเราปฏิบัติมานะ ถ้าไม่มีศีล ไม่มีสมาธิ ไม่มีปัญญาในหัวใจขึ้นมามันก็เราร้อน ความเราร้อนเราร้อนเพราะกิเลสมันปั่นหัว ถ้ามันปั่นหัว เรามีครูบาอาจารย์ที่ดี หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพาทำ มีข้อวัตรปฏิบัติขึ้นมาเป็นเครื่องอยู่

คำว่า “เครื่องอยู่ๆ” เครื่องอยู่เครื่องอาศัย คนเรามันต้องมีที่พักที่อาศัย มีเครื่องอยู่เครื่องอาศัย หัวใจมันได้อยู่ได้อาศัยไป มันทำด้วยความปลาบปล้ำม ทำด้วยความเต็มใจนะ เวลาทำข้อวัตรปฏิบัติทำด้วยหัวใจ ทำด้วยเคารพบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา ทำตามคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เราศึกษามาแล้ว เราก็อไม่เข้าใจ เวลาครูบาอาจารย์ของเราวางข้อวัตรปฏิบัติไว้ เราทำตามนั้นนะ

ถ้าใครมีการศึกษา ใครค้นคว้านะ ในวินัยมุข ในบุพพสิกขา ไปเปิดดูสิ ไปเปิดดูสิ่งที่เราทำๆ เราทำมาจากไหน เราทำมาจากหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำมาก่อน ท่านวางแนวทางไว้

ไอ้เราอ่านหนังสือมาเนี่ยความรู้ท่วมหัวเลย หนุนกิ่ง นี่ก็สงสัย นั่นเป็นอย่างนั้นๆ แล้วมันเกิดทิฏฐิมานะ พระบวชใหม่ๆ พอพระบวชใหม่ขึ้นมา เขาว่าอย่างนั้นๆ ที่นั่นว่าอย่างนั้น กิเลสว่าอย่างนั้น เราว่าอย่างนี้ โห! วุ่นวายไปหมดเลย เพราะอะไร เพราะว่าเรายังไม่ได้สัจจะจะได้ความจริงใจ นี่เวลาผู้ปฏิบัติปฏิบัติกันอย่างนี้

คนที่มีความมานะได้ครูบาอาจารย์ที่ดีนะ ถ้าคนมีความมานะได้ครูบาอาจารย์ที่ดี แล้วมันก็อยู่ที่อำนาจวาสนาของเราด้วย อำนาจวาสนาของเรา สิ่งที่เราสร้างมาๆ ใจ สิ่งที่เราสร้างมานะ พันธกรรมของจิตๆ คนที่มีอำนาจวาสนานะ หลวงตาท่านพูดประจำ บอกว่า ท่านเป็นคนดีคนหนึ่ง

คำว่า “คนดีคนหนึ่ง” ท่านพูดภาษาชาวบ้าน แต่ความจริงคือท่านเป็นคนที่มีหลักการ คนหนึ่ง คนที่มีสติปัญญาคนหนึ่ง ท่านแสวงหาครูบาอาจารย์ที่ดีๆ เวลาท่านแสวงหา ท่านแสวงหาหลวงปู่มั่น

ท่านก็ศึกษามาจนเป็นมหา คำว่า “เป็นมหา” ทางวิชาการท่านก็รู้มาแล้วทั้งนั้นนะ เหมือนกับคนเรียนกฎหมาย เวลาเรียนกฎหมาย จบกฎหมายแล้วก็ไปฝึกกับสำนักงานกฎหมายต่างๆ

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ท่านก็เรียนมาแล้วๆ ท่านก็เรียนกฎหมายมาแล้ว แต่เวลาท่านจะปฏิบัติขึ้นมาท่านก็ละล้าละลัง มันจริงหรือไม่ มันจริงหรือไม่

ก็ไปหาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นนะ มหา มหามาหาอะไร มรรคผลนิพพานอยู่ที่ไหน มันอยู่ที่หัวใจของสัตว์โลกใช่ไหม อยู่ในหัวใจของสัตว์โลกนั้นแหละ

เวลาท่านสั่งสอน ท่านอบรมบ่มเพาะขึ้นมา พยายามฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาจนเป็นความจริงในใจของท่าน ท่านเคารพบูชาด้วยหัวใจ เกิดทูนเคารพบูชา “หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อม

เรามา หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อมเรามา” เวลาท่านพูดของท่าน เห็นไหม ความเคารพบูชาอัน
นั้นนะ เพราะอะไร

เพราะเราก็คือสมาธิเป็นมหา นี้ก็เหมือนกัน เราปัญญาชนเราก็คือสมาธิ เราก็อ่านมา
ทั้งนั้นนะ แต่เวลาจะทำขึ้นมา ทำถูกต้องหรือไม่ เวลาทำไม่ถูกต้องก็ทำตามกิเลสของตน ทำ
ตามกิเลสของตนไป

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสอนให้ทำความสงบของใจเข้ามามาก่อน พยายามทำความ
สงบของใจเข้ามา มันก็มีความโต้แย้ง มีความเห็นต่าง ๆ นะ “ทำสมาธิ” นี้เขาว่า

ทำสมาธิ เอ็งทำสมาธิเป็นหรือเปล่า เวลาหลวงตาท่านพูดกับพวกเรา พูดด้วยความ
สลดสังเวชใจ “สมาธิยังทำไม่เป็นเลย แล้วมันจะภาวนากันอย่างไร สมาธิยังทำไม่ได้ แล้วจะ
ภาวนากันอย่างไร”

เวลาภาวนามีแต่พระอาจารย์ดังๆ ทั้งนั้นนะ มีคุณธรรมสูงส่ง สมาธิมันยังทำไม่เป็น มัน
จะภาวนาอะไรกัน ถ้าสมาธิทำไม่ได้ หลักการทำไม่ได้

เหมือนเรา เราไม่มีสิทธิอะไรเลยนะถ้าเราเป็นคนต่างด้าว เราจะทำสิทธิได้ เราเป็นคน
ไทย เราต้องมีเชื้อชาติไทย เราต้องมีสัญชาติ เราต้องมีบัตรประจำตัวของเรา เราถึงมีสิทธิตาม
กฎหมายได้ ถ้าเราเป็นคนต่างด้าว มันก็ต้องมีสิทธิตามคนต่างด้าวใช่ไหม

นี้ก็เหมือนกัน ถ้ามันทำสมาธิไม่ได้ มันก็หาใจของมันไม่ได้ ในเมื่อมันไม่รู้จักตัวมันเอง
มันไม่มีสิทธิตามความเป็นจริง มันจะเอาอะไรมา มันก็เป็นการสวมรอย เป็นการเพ้อเจ้อ เป็น
การเพ้อพก นี่ไง “ฝึกทำสมาธิ”...ฝึกทำสมาธิ สมาธิอะไร มันก็เป็นมิจฉาสมาธิ

เวลาคำว่า “เป็นมิจฉาสมาธิ” เพราะอะไร เพราะคนทำสมาธิ คนทำได้จริงจัง มันก็ทำ
ความสงบได้ การทำความสงบได้บ้างๆ คำว่า “ได้บ้าง” ถ้ามันทำไป ถ้ามันไม่มีสติไม่มีปัญญา
ขึ้นมา มันจะเป็นสัมมาสมาธิ เป็นสมาธิที่ควรแก่การงานได้อย่างไร เพราะอะไร

เพราะเราไปหาครูบาอาจารย์ที่ท่านไม่มีวุฒิภาวะ ไปหาครูบาอาจารย์ที่ท่าน
อ้างอิงตามครูบาอาจารย์มา มันสวมรอยจากคำสั่งสอนของครูบาอาจารย์มา มันไม่มี
ความจริงในใจของตน ถ้าไม่มีความจริงในใจของตน ไม่มีหลักการ ไม่มีแนวทางที่จะ

ชี้ให้ได้ คนไม่เคยเดินเส้นทางนั้น แล้วจะบอกวิธีการไปตามเส้นทางนั้น มันเป็นไปได้ ไม่ได้ มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้เลย

นี่ไง เวลาทำสมาธิๆ สมาธิอะไร ถ้ามันเป็นการสวมรอย สวมรอยไป แล้วเวลาสวมรอยขึ้นไปก็บอกว่า “มีมรรคมีผลๆ”...ก็เป็นการสวมรอยไป การสวมรอยก็พูด อยู่ใกล้ชิดครูบาอาจารย์ขึ้นมา แล้วเดี๋ยวนี้มันมีมากมายมหาศาล

เวลาคนเรานะ คนเรามีปฏิภาณไหวพริบ มันพูดของมันได้ทั้งนั้นนะ ไปดูเซลขายยาสิ มันพูดจนเราต้องซื้อมันก็แล้วกันแหละ นี่ก็เหมือนกัน พูดธรรมะๆ ขึ้นมามันก็อ้างอิงไป นี่มันสวมรอยไป

มันเป็นสมาธิอย่างไร ถ้าเป็นสมาธิ สมาธิถ้ามันเป็นขึ้นมา มันมีความสุขความสงบระงับ มันก็ไม่มีเป็นมิจฉาสมาธิ

นี่มันเป็นมิจฉา มันไม่เป็นสัมมา ถ้าเป็นสัมมามันต้องคนที่มีอำนาจวาสนา แล้วคนดำเนินการขึ้นมา

หลวงปู่มั่นท่านสอนทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ครูบาอาจารย์ของเราทุกคนสอนทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ให้คนนั้นมีปัจจัยเครื่องอาศัย

คนต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัยดำรงชีพ สิ่งที่มีปัจจัยเครื่องอาศัยดำรงชีพได้อุดมสมบูรณ์ เราก็มีความสุข มีการดำรงชีพด้วยความไม่ขาดแคลน แล้วดำรงชีพแล้วเราจะก้าวหน้าต่อไปของเรา เราจะดำรงชีพไว้ให้มีความสุขในชีวิตของเรา

เวลาทำสมาธิขึ้นมา ถ้ามันเป็นมิจฉาสมาธิ เวลาคนที่ไม่มีหลักมีเกณฑ์ ไม่มีครูบาอาจารย์ที่ดี แล้วเวลาสำคัญตน พยายามยกตนให้ว่าตัวเองมีความรู้ มีความดีเด่น ก็ทำสมาธิทำสมาธิของตนๆ

ทำสมาธิๆ สมาธิเป็นสมาธิใหม่ สมาธิเป็นสมาธิหัวตอใจ ถ้ามันเป็นสมาธิหัวตอ สมาธิหัวตอเวลานั่งไปมันก็เป็นสมาธิ มันหัวตอ มันไม่มีสติไม่มีปัญญาควบคุมดูแลหัวใจของตนเองได้ แล้วมันมีความละเมอเพ้อพก

อย่างเรา ดูลิ เราเป็นเด็กเป็นเล็ก เราเล่นอยู่ในบ้านในเรือนของเขา เวลาพระจันทร์เต็มดวงอย่างนี้ โอโฮ! เห็นกระต่าย กระต่ายอยู่ในดวงจันทร์ มันส่งออกหมดละ สมาริหัวตอไป รับุรี ไปรู้เรื่องชาวบ้าน ไปรับรู้เรื่องจิตวิญญาณ ไปรับรู้ว่าเป็นเมืองลับแล

มันมีของมันอยู่อย่างนั้นจริงๆ ผลของวิภูฏะๆ กามภพ รูปภพ อรูปภพ มันมีของมันอยู่แล้ว จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวิภูฏะ ถ้าจิตที่มันเวียนว่ายตายเกิดในวิภูฏะ มันมีของมันโดยข้อเท็จจริงของมันอยู่แล้ว แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติ เราต้องการให้เป็นวิภูฏะ ออกจากวิภูฏะนั้น ถ้าออกจากวิภูฏะนั้น

วิภูฏะก็เป็นวิภูฏะ แล้วเอ็งไปรู้ไปเห็นแล้วได้อะไรขึ้นมา นี่เห็นกระต่ายในดวงจันทร์ แล้วก็ละเมอเพ้อพန်း โฆษณาชวนเชื่อว่าเป็นธรรมๆ อวดอ้าง อวดอ้างเพราะอะไร อวดอ้างเพราะรู้ได้แค่ไหน

โดยธรรมชาติเด็กคนไหนมันก็รู้ได้ เด็กคนไหนมันก็เห็นดวงจันทร์ ดวงจันทร์เวลาข้างแรมข้างขึ้น โอโฮ! เต็มที่เลย มันเห็นกระต่าย เห็นในดวงจันทร์ แล้วไปพูดนะ ถ้าเรื่องโฆษณาชวนเชื่อ เรื่องการโน้มน้าวไป เพราะอะไร เพราะเราไม่มีครูบาอาจารย์ที่สามารถชักนำเราได้ แล้วมันมีความสำคัญตไปไป ไอ้พวกหัวตอเนะ หัวตอมันไปรู้เห็นสิ่งใดก็มาอวดอ้าง

แล้วถ้าไปอวดอ้าง ถ้าเห็นดวงจันทร์นะ เวลาพูดถึงธรรมะไป พูดถึงเวลาสวมรอย โอโฮ! เวลาพระจันทร์นะ มันมีแรงโน้มน้าว เวลาข้างขึ้นข้างแรม มันเป็นอุทกศาสตร์เลย น้ำขึ้นน้ำลง คู่กับทหารเรือ ทหารเรือชอบ นี่มันเป็นเรื่องโลกๆ ทั้งนั้นนะ

ทหารเรือ เวลาเพื่อประโยชน์กับกองทัพเรือ กองทัพเรือเขาก็มีเรือรบของเขา เขาก็มีปืนของเขา เขาก็มีอาวุธของเขา เป็นประโยชน์กับเขา ไปเรื่องข้างขึ้นข้างแรม เห็นดวงจันทร์นี่ส่งออก การส่งออกนี้หัวตอ สมาริหัวตอ

ดูสิ่งต่าง ๆ ถ้าเราทำความสงบของใจโดยสัจจะโดยความจริง ถ้าทำความสงบโดยสัจจะโดยความจริงโดยพระกรรมฐาน พระกรรมฐาน หลวงตาท่านพูดประจำ เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัตินะ ท่านอบรมสั่งสอนเราตลอด ให้ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจบ่อยครั้งเข้า ๆ จนจิตตั้ง

มัน จิตเป็นสมาธิ จิตเป็นสมาธิต่อเมื่อเราทำความสงบระงับของเราบ่อยครั้งเข้า การทำความสงบบ่อยครั้ง ๆ มันเป็นเรื่องอยู่ มันทำให้จิตใจของเราอุดมสมบูรณ์ ไม่เร่าไม่ร้อน ไม่ทุกข์ไม่ยาก

ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกใครทำสัมมาสมาธิได้ ใครทำความสงบระงับได้ เหมือนมีบ้านมีเรือนหลังหนึ่ง มีบ้านมีเรือนที่อยู่อาศัย คุณหาของจิตใจ ที่มันได้พักได้ผ่อนของมัน ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา

การทำความสงบระงับเข้ามาโดยพระพุทธศาสนา เวลาพระพุทธศาสนาสอนอานาปานสติ อบรมสั่งสอน เขาจัดการอบรมกับจัดการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เด็กเล็กเด็กน้อยเขาไปปฏิบัติของเขา เวลาไปปฏิบัติของเขา เวลานั้นเขาไปสัมผัสภาวณใด มาแล้วได้อะไร

“โอ้ย! เมื่อก่อนเป็นคนจนเฉียว เตี้ยนี่หายจนเฉียวแล้ว โอ้ย! เมื่อก่อนเป็นคนขี้โกรธ เตี้ยนี่หายโกรธแล้ว โอ้ย! เมื่อก่อนเป็นคนขี้กลัว เตี้ยนี่หายกลัวแล้ว”

สมาธิมาฝึกหัดแล้วได้ประโยชน์อะไร

“โอ้ย! ได้ประโยชน์มาก มีสติดีขึ้น ควบคุมตัวเองได้”

เด็กเล็ก ๆ มันก็ยังใช้ประโยชน์กับพระพุทธศาสนา เด็กเล็ก ๆ มันก็ยังได้ประโยชน์กับการประพฤติปฏิบัติ ไอนี้หัวโล้น ๆ หม่อมฟ้าใกล้จะเข้าโลงอยู่แล้ว มันยังทำอะไรไม่เป็นกันเลย สมาธิก็ทำไม่เป็น เวลาทำขึ้นมาเป็นสมาธิก็เป็นมิจฉา

เป็นมิจฉาเพราะอะไร เป็นมิจฉาเพราะมันไม่ยกขึ้นสู่วิปัสสนาใจ เป็นมิจฉาเพราะกิเลสมันสวมรอยว่าสิ่งนั้นเป็นปัญญา สิ่งนั้นเป็นคุณธรรมใด ถ้ามันเป็นหัวตอ หัวตอมันก็ว่ามันรู้เรื่องวาระ รู้เรื่องอภิปัญญา แล้วเอ็งรู้แล้วได้อะไร

ถ้ามันเป็นปัญญา ๆ พระสารีบุตรนี่ปัญญาวิมุตติ ถ้าปัญญาวิมุตติ ถ้าจิตมันสงบแล้ว ถ้าจิตสงบระงับเข้ามา ถ้าจิตสงบไปแล้วเรามีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหน ถ้าเราไม่มีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหน เราทำความสงบเข้ามามันก็เป็นความสงบของเรา

แล้วความสงบ เห็นไหม พระกรรมฐาน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ เราสอนมาประจำ พระกรรมฐาน ต้องรักษาหัวใจของตน ดูแลรักษาหัวใจของตน

เขาบอกว่าดูจิตๆ ใจ ว่าหลวงปู่มีนันทานสอนดูจิต หลวงตาทำนก็สอนดูจิต

ท่านบอกให้ดูแลรักษาใจของตน ดูแลรักษาใจของตน การดูแลรักษาใจของตนก็รักษาหัวใจของตนไม่ให้มันทุกข์มันยาก ถ้าไม่ให้มันทุกข์มันยาก ดูสิ เวลาเด็กน้อยมันไปอบรมการปฏิบัติที่เขาสั่งสอนมันยังได้ประโยชน์มหาศาลเลย ประโยชน์มหาศาลอย่างนั้นประโยชน์ในพระพุทธศาสนาที่ใครจะได้ประโยชน์จากพระพุทธศาสนา

เราเป็นนักปฏิบัติ เราจะเอาจริงเอาจังของเรา เราทำความสงบของใจเราเข้ามา ถ้าทำความสงบของใจเข้ามาให้ใจมันสงบระงับ เวลาสงบระงับขึ้นมามันก็ได้ประโยชน์ขึ้นมาเห็นใหม่ เวลาเป็นประโยชน์ขึ้นมา สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง ความที่เราทำดี ทำดีขึ้นมาเดี๋ยวถ้ามันสงบระงับเข้ามามันก็เป็นบุญกุศลของเรา เราก็มีความสุข

เรามีความสุขขึ้นมา ถ้าไม่ดูแลรักษาใจของตน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มีน ครูปาอาจารย์ของเรา พระกรรมฐาน เขาจะควบคุมดูแลพระให้พระอยู่ในข้อวัตรปฏิบัติ ไม่ให้คลุกคลีกันไม่ให้ต่างๆ ก็เหตุนี้แหละ มันเสื่อมหมด

เวลาจิตที่มันดีขึ้นก็ “พระพุทธศาสนาที่สุดยอด แสวงหาความจริงมาตั้งนานแล้ว เพิ่งมาพบวันนี้เอง โอ๊ย! พระพุทธศาสนานี้ยอดเยี่ยม” นี่ถ้าจิตมันดีนะ

วันไหนพอจิตมันเสื่อม พอจิตมันเสื่อมลง มันคลายจากสมาธิมา “อัม! พระพุทธศาสนาสอนมาตั้ง ๒,๐๐๐ กว่าปีแล้ว กึ่งกลางพระพุทธศาสนา มรรคผลยังมีอยู่หรือไม่” นี่เวลาจิตมันเสื่อมนะ เวลาจิตมันดี โอโฮ! มรรคผลนิพพานหยิบเอ้อมเอาได้เลย เวลาจิตมันเสื่อมนะ มันข้อเท็จจริง ข้อเท็จจริงมันเป็นอย่างนี้อยู่แล้วตามข้อเท็จจริง

ครูปาอาจารย์ของท่านประพฤติปฏิบัติ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว “จะสอนใครได้หนอๆ” ทอดธุระเลย เพราะอะไร มันเป็นเรื่องโลกกับธรรมๆ สิ่งต่างๆ

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเกิดมากับโลก เราเกิดมาจากกรรม คนเรามีเวรมีกรรมถึงมาเกิดเป็นมนุษย์ คนเรามีเวรมีกรรมถึงมีการเกิด เวลาเกิดขึ้นมาแล้วแต่ด้วยอำนาจวาสนาของเรา เราก็มีศรัทธามีความเชื่ออยากจะประพฤติปฏิบัติ เพราะเราเกิดมา

กึ่งกลางพระพุทธศาสนา ครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติไปแล้ว ท่านพ้นจากทุกข์ไปแล้ว ในการกระทำมันก็ทำให้ตามความเป็นจริงอันนั้น เรามีศรัทธามีความเชื่อขึ้นมา เราก็จะทำตามอันนั้น

ถ้าทำตามอันนั้น มีครูบาอาจารย์ที่ดี ครูบาอาจารย์ท่านก็จะสั่งสอน ครูบาอาจารย์ท่านจะอบรม อบรมให้ผู้นั้นพยายามทำความสงบของใจเข้ามาให้มันสดชื่น ให้มันแจ่มใสขึ้นมา ใจ ถ้าสดชื่นแจ่มใส มีหัวใจที่มันคงขึ้นมา มันจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา

ปฏิบัติขึ้นมามันแสวงหา มันต้องสะสม พยายามทำตัวเองให้มันคงขึ้นมา ความทำตัวเองให้มันคงขึ้นมามันก็อยู่ที่วาสนาแล้วละ เพราะหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ลูกศิษย์ท่านเป็นแสนๆ ลูกศิษย์ที่แท้จริงที่เป็นสากยบุตรมีเท่าไร

หลวงตาท่านบอกว่าลูกศิษย์ท่านมหาศาล แล้วเหลือมาอีกเท่าไร ที่อยู่นี้สวมรอยทั้งนั้น หัวตอทั้งนั้น

ถ้าไม่สวมรอย ไม่หัวตอ มันต้องมีสติมีปัญญา มันต้องมีความกตัญญูกตเวที มันต้องมีความซื่อสัตย์ มีความซื่อสัตย์นะ มันเคารพธรรมวินัยใจ

ถ้ามันไปปดมดเท็จ มันเอาความจริงมาจากไหน ถ้ามันไปปดมดเท็จมันก็ทุศีล คนที่โกหกมดเท็จจะทำความชั่วอย่างอื่นอีกไม่ได้ไม่มีเลย ทำได้ทั้งนั้นเลย นี่ถ้ามันเป็นการอ้างอิงเป็นการสวมรอย เป็นหัวตอ

แต่ถ้ามันเป็นความจริงๆ เราทำความสงบของใจเข้ามา เราพยายามทำความสงบของใจเข้ามา ทำบ่อยครั้งเข้าๆ มันเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ เวลามันเจริญขึ้นมา ที่ว่า “ทำสมาธิแล้วเมื่อไหร่จะได้ใช้ปัญญาๆ”

ปัญญามันใช้ได้ทุกที่แหละ ปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ ปัญญาที่ใช้ ปัญญาเกิดจากโลกทั้งนั้นนะ ปัญญาเกิดจากเราทั้งนั้นนะ ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่องจำมา เราก็มาใคร่ครวญ ดูลึ เขาศึกษาเปรียญธรรม ๙ ประโยค เขายังตีความในศาสนาแปลบาลี เขาตีความ เขาเข้าใจทั้งนั้นนะ แต่นั่นก็เป็นความเข้าใจของโลกใจ เป็นความเข้าใจ

ของการศึกษาใน การศึกษา ศึกษาเพราะอะไร เพราะจิตไม่ได้ทำสัมมาสมาธิ ไม่ได้ทำจิตสงบขึ้นมา

แล้วจิตตกภาวนา จิตมันแกที่จิตนี้ ถ้ามันไปแกที่ทางวิชาการ มันก็เป็นความจำ ความจำเกิดจากสัญชาตญาณของมนุษย์ มนุษย์มีขั้น ๕ มันก็มีความจำ มันก็มีสังขาร มีความปรุง ความแต่งทั้งนั้นนะ มันมีธรรมชาติของมัน แต่เป็นโลกใจ มันเป็นโลก ถ้ามันเป็นเรื่องของโลกๆ ก็โลกก็ปัญญา

โลกก็ปัญญา ปัญญาของโลก ปัญญาเกิดจากสถานะของความเป็นมนุษย์ แล้วเวลาศึกษามาแล้วจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราพยายามจะทำให้เป็นธรรมขึ้นมาไง พยายามทำให้เป็นธรรมขึ้นมา เห็นไหม นี่สัมมาสมาธิ

ครูบาอาจารย์ท่านสอนให้ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบระงับเข้ามา เราก็ดูแลรักษาด้วยสติด้วยปัญญาไป

นี่ไง ที่ทำสมาธิๆ ทำสมาธิแล้วก็สวมรอยไป คำว่า “สวมรอย” เพราะอะไร เพราะเวลาถ้าเป็นปัญญาวิมุตตินะ โสภกของหลวงปู่ดูลย์ถูกต้อง ความคิดทั้งหลายทั้งปวงทั้งหมดเป็นการส่งออกทั้งหมด ความคิดทั้งหลายทั้งปวงเป็นการส่งออกทั้งหมด เป็นสมุทัย ผลของมันคือทุกข์

แล้วก็ดูจิตๆ ดูจิตก็ดูจิตของท่าน ดูจิตคือใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าจิตสงบแล้ว จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นอาการของจิตเป็นมรรค ถ้าเป็นมรรคก็ใช้สติปัญญาใคร่ครวญ พอใคร่ครวญเสร็จแล้ว ผลจากจิตเห็นจิตเป็นนิโรธ นิโรธคือการดับทุกข์เพราะเป็นความจริง นี่ปัญญาวิมุตตินะ

ถ้าเจโตวิมุตติ เห็นไหม ปัญญาวิมุตติเป็นการประพฤติปฏิบัติ แนวทางของพระสารีบุตร ถ้าเป็นเจโตวิมุตติ โดยแนวทางของพระโมคคัลลานะ

ทำความสงบของใจเข้ามาๆ ถ้าใจสงบระงับแล้ว ถ้ามันตั้งมันขึ้นมา ถ้ามันนุ่มไป เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม ถ้ามันเห็น คำว่า “เห็น” เห็นโดยตาของใจ ถ้าตาใจ

ของมันเห็น เห็นกาย พิจารณากาย พอเห็นนี้มันเกิดความมหัศจรรย์ การเห็นมันเกิดความมหัศจรรย์

จิตเห็นจิตก็เหมือนกัน มันจะเกิดความมหัศจรรย์ ความมหัศจรรย์เพราะอะไร ความมหัศจรรย์เพราะจิตที่สงบแล้ว สัมมาสมาธิ มันเห็นกิเลส เห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริงมันจะเห็นกิเลส ความเห็นกิเลสมันจะชนพองสยองเกล้า

ชนพองสยองเกล้า กว่าที่มันจะชนพองสยองเกล้าเพราะอะไร ก่อนหน้านั้นเราทำความสงบของใจเข้ามา เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาใช้ปัญญาที่สวมรอยทั้งนั้นนะ สวมรอยคือความจำจำธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จำธรรมชาติของครูบาอาจารย์มา แล้วก็ตีความขยายความเป็นโลกอยู่อย่างนั้นนะ มันก็เหมือนทางโลกกับทางวิชาการ เขาเรียงความของเขาแน่นแหละ เรียงความไปเถอะ รอบหนึ่งก็โสดาบัน สกิทาคามี อนาคตามี จนจบเป็นพระอรหันต์ มันก็วนอยู่อย่างนั้นนะ แล้วมันอยู่นอกจิตเลย มันไม่เข้ามาสู่หัวใจนั้นเลย

นี่ไง มันถึงได้พูด คนปฏิบัติที่ไม่เป็น “จิตสงบแล้ว เต็มมันจะเกิดปัญญา จิตสงบนะ ทำสมาธิเต็มปัญญา มันจะเกิดเลย ทำสมาธิแล้วจิตเป็นสมาธิ เต็มปัญญา มันก็จะเกิด”

เราเห็นมาเยอะ แล้วถ้าพูดอย่างนี้แล้วแสดงว่าไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น ใ้พวกหัวตอๆ เพราะอะไร จะอ้างตลอด อ้างตลอดเลย “น้ำใสจะเห็นตัวปลา ก็พายเรืออยู่นี้ จะจับปลา น้ำใสจะเห็นตัวปลา” มีพระที่สั่งสอนอย่างนี้มากมาย พระที่สั่งสอนอย่างนี้แสดงว่าเป็นไปไม่ได้เลย ไม่รู้เห็นตามความเป็นจริง ไม่เคยมีจิตที่มีดวงตาเห็นธรรม ตาของจิตเกิดไม่ได้

คนตาบอด ธรรมชาติตาบอด เวลาคุยธรรมชาติ “โอย! ถ้าจิตสงบแล้วจะเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง ต้องยกขึ้นสู่วิปัสสนา โอโฮ! มันจะเป็นอย่างนั้นไปได้อย่างไร มันก็ต้องรอก่อนสิ มะม่วงมันก็ต้องออกเป็นเกสร แล้วมันผสมกันแล้ว ผสมเกสรกันแล้วเต็มมันก็จะเป็ลลูกอ่อน เสร็จแล้วมะม่วงมันก็จะโตขึ้นมา” เขาพูดอย่างนั้นนะ เจออย่างนี้เยอะมาก “มันต้องเกิดเองไง ธรรมชาติมันเกิดเอง”

มันมีกิเลสที่ไหน มันมีคนร้ายที่ไหนที่แบบว่าทำลายเขา ฉ้อโกงเขา ทำร้ายเขา แล้วก็ไปให้เขาจับ จะเดินไปหาเขาเลย สารภาพผิด มันไม่มีหรอก นี่มันเรื่องคนร้ายนะ กิเลสมันร้ายกว่านั้น กิเลสมันร้ายกว่านั้นนัก มันจะเห็นกิเลสได้ด้วยความสามารถของตน

นี่ก็เหมือนกัน ของเราหาย สิ่งใดที่มันขาดตกบกพร่องขึ้นมา เราต้องแสวงหาเอง นี่ไง เวลาการประพฤติปฏิบัติ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้นๆ การประพฤติปฏิบัติต้องเป็นหน้าที่ของเธอ

ในการประพฤติปฏิบัติต้องเป็นหน้าที่ของเธอเพราะอะไร เพราะหัวใจที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านรักลูกศิษย์ลูกหาทั้งนั้นนะ แต่ท่านก็ไม่สามารถที่จะเอาธรรมะอัดเข้าไปในหัวใจของลูกศิษย์ลูกหาได้ เพียงแต่ท่านชี้หน้าๆ แล้วชี้หน้า ท่านก็จะสังเกตด้วย

ท่านบอกกับหลวงปู่เจี๊ยะไง “ต่อไปจะมีพระหนุ่มๆ องค์หนึ่ง เหมือนท่านเจี๊ยะ แต่ไม่ใช่ท่านเจี๊ยะ ต่อไปจะเป็นผู้ที่เป็นที่พึ่งของวงกรรมฐาน” ท่านพูดเลย หลวงปู่เจี๊ยะเล่าให้ฟัง

แล้วหลวงปู่เจี๊ยะก็คอยเฝ้าเลย องค์ไหนๆ นี่ไง ท่านต้องรอเลยนะ เพราะอะไร เพราะคนที่ทำอย่างนี้ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาทอดธุระจะไม่สั่งสอนเพราะอะไรล่ะ เพราะอำนาจวาสนาของเขามันไม่มี อำนาจวาสนาของเขาทำไม่ได้ ถ้าทำไม่ได้ชี้หน้ามา แล้วจ้ำจี้จ้ำไชอย่างไรมันก็ไม่ได้ แล้วถ้าไม่ได้ขึ้นมาแล้ว ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่โหดร้ายนะ พอบีบบังคับเข้ามามันเป็นความตึงเครียด

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ดี แล้วท่านเห็นอำนาจวาสนาของคนนะ ท่านจะมีอุบายวิธีการโน้มน้าว โน้มน้าวขึ้นมาให้เขาฝึกฝน ให้เขาขวนขวาย ให้เขามีการกระทำ ถ้าเขามีการกระทำ พอเขาไปเห็นอย่างที่คุณครูบาอาจารย์ท่านโน้มน้าว ท่านชี้หน้าไว้ โอ้โฮ! ทำไมหลวงตา ท่านบอก “หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อมเรามา หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อมเรามา” แต่ละชั้นแต่ละตอนที่มันจะผ่านไปได้ แต่ละชั้นแต่ละตอนที่มันจะไปรู้คั่น

แต่ไอ้มีจกสมาธิ ไอ้พวกสวมรอย “เป็นสมาธิ เต็มปัญญาจะเกิดเอง ทำสมาธิเลย เต็มปัญญาจะเกิดเอง”

เวลาในวงกรรมฐาน ผู้ที่รู้จริงสังเวชนะ หลวงตาทำนพูดนะ ถ้าปัญญามันจะเกิดเอง เราจะติดสมาธิ ๕ ปีได้อย่างไร ก็ภาวนาตลอด ถ้าปัญญามันจะเกิดเอง เพราะสมาธิมันแน่นปึ๊ง สมาธิที่สุดยอด ทำขนาดนั้นนะ ถ้าปัญญามันจะเกิดเอง เราจะติดสมาธิได้อย่างไร ๕ ปี

แต่ไอ้พวกสวมรอยก็บอก “อ้าว! ก็เอ็งไม่มีวาสนาไง ของข้าเป็นผู้ที่มีวาสนา เวลาเป็นสมาธิแล้วจะเกิดปัญญาเองๆ” คำพูดคำสั่งสอนลูกศิษย์ของเขาฟังจริง ๆ เลยกว่าเขาไม่รู้จริง

นี่ก็เหมือนกัน ไอ้พวกหัวตอๆ “น้ำใสจะเห็นตัวปลา เตียวปลา มันก็จะวิ่งชนเราเอง” จนอยู่อย่างนั้นนะ แล้วมีแต่วันเสื่อม เสื่อมไปโดยธรรมดา เพราะอะไร เพราะการทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าเป็นมิจฉานะ มิจฉาเพราะความเป็นมิจฉาไม่มีสติปัญญา รักษา มันจะเสื่อมไป

แต่พวกนี้เขาว่าไม่เสื่อมไป เขาว่าบรรลุธรรม มันจะไปรู้ธรรม เหมือนผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เวลาจิตมันสงบขึ้นมา เวลาธรรมมันเกิดคือมีคำตอบในใจขึ้นมา มันก็บอกนี่บรรลุธรรมๆ

บรรลุธรรมอะไร ธรรมมันเกิด หลวงตาทำนบอกกิเลสเกิด พอเกิดขึ้นมาแล้ว เพราะธรรมเกิดขึ้นมา โอโฮ! มันโล่งโล่งเลยนะ เพราะอะไร เพราะธรรมมันเกิด เหมือนเราสนแต่หึ่งสงสัย เรื่องสิ่งใดอยู่ เวลามันเกิดขึ้นมา โอโฮ! มันตอบใจท้อหมดเลย แล้วเรากำลังค้นคว้าอะไรอยู่ “นิพพานจะเป็นอย่างนั้นๆ” นี่ธรรมเกิด

ธรรมเกิด คนที่ประพฤติปฏิบัติ คนที่เขาอยู่ในวงการ เขารู้ทั้งนั้นนะ ธรรมเกิดคือธรรมเกิด ธรรมเกิดมันไม่ใช่อริยสัจ

จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ จิตนี้ ที่เรามาประพฤติปฏิบัติกันอยู่ที่นี่ หึงค้นคว้าหาจิตของตนให้เจอ แล้วการค้นคว้าหาจิตของตนให้เจอไม่ต้องไปค้นที่ไหน หายใจเข้านี่พุท หายใจออกนี่โคร พุทโร ๆ ๆ อยู่ที่นี่แหละ จิตสงบนั้นแหละคือจิตของเรา จิตสงบนั้นแหละ พอจิตมันสงบแล้ว สงบบ่อยครั้งเข้า ๆ จนมันตั้งมั่น จนมันมีสัมมาสมาธิ

ถ้ามันมีสัมมาสมาธิเพราะอะไร เพราะมีสติมีปัญญา เพราะอะไร เพราะเราเห็นความเจริญแล้วเสื่อม คนที่ไม่เคยทำสมาธิจะไม่เห็นความเจริญแล้วเสื่อม

แล้วดูสิ พระพุทธศาสนาเวลาไปสอนอานาปานสติ จากการประพฤติปฏิบัติ เด็กน้อยที่มาประพฤติปฏิบัติมันยังได้ประโยชน์เลย มันได้ประโยชน์เพราะอะไร เพราะเด็กน้อยมันก็เรียนหนังสือ มันก็แค่ต้องการให้อ่านออกเขียนได้ มันก็แค่ให้ควบคุมตัวเองได้เพื่อมีการศึกษา อันนั้นมันก็เป็นการค้ารงชีพในชีวิต แต่การจะฆ่ากิเลสมันละเอียดลึกซึ้งกว่านั้นหลายเท่า

ในการประพฤติปฏิบัติ ปฏิบัติพอเป็นพิธี ปฏิบัติเป็นชีวิตประจำวัน ปฏิบัติเพื่อให้มีความสุขสงบระงับในใจ มันก็ไม่เสียหาย แต่มันเป็นเรื่องโลกๆ เป็นเรื่องของโลกเขา โลกเขามีเท่านั้นไง นี่ไง ถ้ามันประพฤติปฏิบัติได้หมดๆ มันก็เหมือนกับการศึกษาไง การศึกษายกชั้นๆ ในการปฏิบัติให้มันได้หมดๆ มันไม่มีหรอก

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ท่านสอนเฉพาะๆ เลย เฉพาะเห็นไหม หลวงตาท่านพูดประจำ ถ้าอยู่กับตัวต่อตัว “มหา จิตเป็นอย่างไร” ท่านจะบอกจิตเป็นอย่างไรเลย หลวงตาท่านตอบเลย

แล้วถ้าหลวงตาท่านประพฤติปฏิบัติของท่านมา ถ้ามีความสงสัยขึ้นมา ท่านเอาก่อนเลย “ปฏิบัติแล้วเป็นอย่างนั้นๆ แล้วมันทำอย่างไรต่อๆ”

ทำอย่างไรต่อ มันก็มีเทคนิค มีอุปาย เพราะอะไร เพราะเวลาที่มันเห็นผิด เห็นผิดใช่ไหม แล้วเราก็ตัดความเห็นผิดของเรา เพราะเราเห็นนะ เวลาครูบาอาจารย์บอกว่าไม่ใช่ๆ ขึ้นมา โอโฮ! ทิฏฐิมานะมันกลับไปยึดความเห็นนั้นนะ เพราะเราไม่มีโจทย์อื่นให้ตอบ เราไม่มีความรู้เห็นอันอื่น เราเห็นเฉพาะอันนี้ไง เห็นไหม เวลามันรู้เห็นสิ่งใดแล้วมันก็ยึดความรู้ความเห็นของตน นี่ความยึดความรู้ความเห็นของตน

ถ้ามันยึดความรู้ความเห็นของตน ถ้าความเห็นของตนมันถูกต้องมันก็ต้องเจริญก้าวหน้าไปสิ ถ้าความเห็นของเรามันผิดพลาด ความเห็นของเรามันไม่จริง ความเห็นของเราทำให้เราหัวหมกอยู่ที่นี่ ความเห็นของเราทำให้เราเรวอนอยู่ที่นี่ ทำไม

เราไม่พิจารณาแนวทางอย่างใดที่มันจะเป็นแนวทางที่เราพอจะทำได้ นี่ไง มันมีวิธีการทั้งนั้นนะ ถ้ามันมีครูบาอาจารย์ที่ดีนะ แล้วครูบาอาจารย์ท่านจะสอนกลับเข้ามาในหัวใจของสัตว์โลกนั้น

ในการประพฤติปฏิบัติเข้ามา พระพุทธศาสนา ปัญญาในพระพุทธศาสนาคือ ปัญญาทวนกระแสกลับ ปัญญาเข้าไปสู่จิตของตน ๆ

ไอ้ส่งออก ๆ หัวตอ สมาธิหัวตอ มันคอยรอไง คำว่า “หัวตอ” โอ้โฮ! มันเห็นพระจันทร์ มันอยู่นอกโลกนูนนะ มันส่งไปนูนนะ โอ้โฮ! มีกระต่ายด้วย มันมีผลประโยชน์ด้วยนะ มันทำให้น้ำขึ้นน้ำลงนะ มันเป็นเวลาเวลาที่สัตว์จะผสมพันธุ์

เวลาเดือนหงายนะ ในทะเล มันเป็นความเพาะพันธุ์ของสัตว์น้ำ มันถึงคราวของมัน โอ้โฮ! ถ้าจะพรรณนาถึงความสำคัญ พรรณนาถึงผลประโยชน์ของดวงจันทร์ โอ้โฮ! พุดไม่จบ ๆ แต่เกี่ยวอะไรกับจิตมีงละ เกี่ยวอะไรกับมรรค

นี่ไง สมาธิหัวตอ อวดรู้อวดเห็น โดยการครอบงำของกิเลส ความเห็นอย่างนั้นไม่ใช่ มรรค นั้นนะสมาธิหัวตอ แล้วถ้าสมาธิมัจฉา มัจฉาคือหลงผิด มัจฉาคือทำให้ตัวเองออกนอก มันไม่สัมมาสมาธิ

ทำสัมมาสมาธิ เราทำความสงบของใจบ่อยครั้ง ๆ เราทำความสงบของใจเข้ามาให้ใจของเรานั้นคง ให้ใจของเรามีความสุข นี่ไง สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แคจิตสงบแล้ว ถ้าจิตสงบเป็นสัมมาสมาธิ มีสติปัญญาหะ โอ้โฮ! มันเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนามาก นี่ไง พุทระ พุทระคือผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ถ้ามันจะเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มันก็ต้องมีสติสัมปชัญญะ ถ้ามันมีสติสัมปชัญญะมันก็รู้ว่าจิตสงบ สงบแล้วจิตคลายออกจากความสงบนั้น

เวลาจิตสงบแล้ว เวลาเราเข้านั่งสมาธิ จิตมันก็สงบ ออกมา เราเลิกจากสมาธิออกมาแล้วมันก็ออกมาเป็นความปกติ ถ้ามีความปกติขึ้นมา กำลังของสมาธิที่มันหลงเหลืออยู่ มันก็ยังมีความสุขอยู่ไง มีความสุขอยู่ในใจของเราละ

ใจของเรา เราจะทำสิ่งใดเราก็มีความสุข เราทำสิ่งใดเราก็พอใจเรา เพราะอะไร เพราะผลจากการได้ทำความสงบของใจ ใจมีความสุข ใจมีเครื่องอยู่ แต่ถ้าใจมันเร้าร้อน ขวนขวายอยากได้คุณธรรม ตะเกียกตะกาย ทุกข์อยู่นั้นนะ เพราะใจมันไม่สงบ

ความปรารถนา ความต้องการ ทุกคนมีทั้งนั้นนะ ตัณหาซ้อนตัณหา โดยเป้าหมายคนที่ประพฤติปฏิบัติอยากจะพ้นจากทุกข์ทั้งนั้นนะ แต่เวลาปฏิบัติต้องวางหมดเลย กิเลสแก้กิเลสไม่ได้ ต้องศีล สมาธิ ปัญญา ต้องเป็นธรรมเท่านั้นจะแก้กิเลสได้

ฉะนั้น เวลาจะปฏิบัติแล้ว อยากขนาดไหน มีความต้องการขนาดไหน วางหมดเลย เข้าทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนาของเรา เราดูแลรักษาใจของเรา ถ้าเราดูแลรักษาใจของเรา เราทำของเราได้นะ มันก็มีความสุขความสงบของเรา

ถ้าเราดูแลรักษาไม่ได้ เตี้ยวมันก็ฟุ้งซ่าน ความฟุ้งซ่าน เราทำของเราบ่อยครั้งเข้า ความทำของเราบ่อยครั้งเข้าให้เป็นสัจจะเป็นความจริง เป็นสัจจะเป็นความจริง ทำของเราๆ

พระที่ปฏิบัติมันมีการปฏิบัติต่อเนื่อง ทางที่กว้างขวาง เห็นใหม่ การดูแลรักษาขึ้นมา มันจะพัฒนาเป็นขั้นๆ ขึ้นไป ถ้าพัฒนาเป็นขั้นขึ้นไป เจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ มันก็ก้าวเหยียบพลาดอยู่อย่างนั้นนะ

แต่ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา สมาธิตั้งมั่นๆ สมาธิตั้งมั่นมันมีสติมีปัญญานะ ถ้าสมาธิตั้งมั่น เวลาคลายออกมาแล้ว เวลามันเสื่อมไปแล้ว วางเปล่า ไม่มีอะไรเลย ก็เหมือนมนุษย์ธรรมดา มันเป็นเพราะอะไรละ เป็นเพราะว่าจิตสงบแล้วเราไม่ขวนขวาย เราไม่ค้นคว้าหากิเลส

เออ! อย่างนี้เอาใหม่ ทำความสงบของใจขึ้นมา ถ้าใจจะงับขึ้นมา รักษาใจของตน น้อมไปหากาย

แล้วถ้าเป็นปัญญาวิมุตติ ถ้าจิตสงบแล้วนะ จิตสงบ มันสงบเพราะอะไร เวลาพิจารณาไป เราใช้ความคิด เราใช้ความคิดดูความคิดด้วยสติด้วยปัญญา ถ้าความคิดมีสติมีปัญญา มีเหตุผลที่มากกว่า มันก็หยุดคิด หยุดคิดเพราะอะไร หยุดคิดเพราะมันโง่โง่ เพราะไปคิด มันถึงโง่ เอาอารมณ์เข้ามาเผา ร้อนตัวเองโง่

แต่ถ้ามีสติปัญญา เราใช้ความคิดด้วยเหตุด้วยผล ต่อต้านกับความคิด ต่อรองกับความคิดของตน ถ้ามันรู้เท่าๆ มันก็ปล่อยๆ ความปล่อยปลอยครั้งเข้า นั่นนะมันจิตสงบ นั่นนะสัมมาสมาธิ เพราะอะไร เพราะเรามีสติเป็นคนคิดเอง เพราะเรามีสติ เราเห็นโทษเอง เราเห็นโทษนะ ถ้าเราเผลอ มันจะคิด ถ้ามันคิดแล้วมันจะมีความทุกข์

แต่ถ้าเราใช้ปัญญาของเราๆ เราคิดก่อนมัน เราใช้ความคิดก่อนมันเลย เอ็งก็คิดอย่างนี้ๆ ใจ แล้วเป็นโทษอย่างนี้ๆ ใจ ถ้ามันทันมันก็หยุด เราคิดก่อนๆ เป็นการหยุดนั้น แล้วเวลามันจะคิด มันจับมับ! นี่จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นความคิด

ไอนี้เราไม่เคยเห็น สัญญาอารมณ์ทั้งนั้น มิจฉาสมาธิทั้งนั้น สวมรอยทั้งหมด กล่าวอ้างทั้งหมด เพราะอะไร เพราะ “จิตเป็นสมาธิ เดี่ยวปัญญามันจะเกิดเอง ทำสมาธิแล้วเกิดเอง”...มันไม่ทำอะไรเลย โง่ยิ่งกว่าหมาตาย หมาตายมันตายไปแล้ว โง่กว่ามันอีก

นักปฏิบัติโง่ยิ่งกว่าหมาตาย แล้วสวมรอยด้วยนะ “ทำสมาธิแล้วปัญญาจะเกิดเอง” มันไม่มีอยู่ในโลกหรือ มันไม่มีอยู่ในอริยสัจ มันไม่ได้อยู่ในความเป็นจริง

ถ้ามันจะเป็นความจริงขึ้นมาจะ จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นอาการของจิต เกิดความมหัศจรรย์ เพราะเราไม่เคยเห็นอาการแบบนี้ การที่เห็นอาการแบบนี้ การเห็น เรารู้ไปหมด เศรษฐีเขามีเงินมีทองทั้งนั้นนะ แต่วันไหนที่เรามีเงินมีทองขึ้นมาบ้าง เราก็ภูมิใจในตัวเรา

นี่ก็เหมือนกัน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยกขึ้นสู่วิปัสสนา สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน การทำความสงบของใจเข้ามาเป็นสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ถ้าใครมีสติมีปัญญา มีความสามารถยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ นั่นนะมันจะเป็นสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน เดินควบคู่กันไปเป็นอริยสัจ

นี่ก็เหมือนกัน เราไม่เคยรู้เคยเห็น เราก็ได้ยินมาทั้งนั้นนะ เศรษฐีมีเงินมีทอง คนนั้นก็ร่ำรวย คนนี้ก็ร่ำรวยมีเงินมีทอง แต่ถ้าวันไหนเรามีเงินมีทองของเราขึ้นมาเองล่ะ เรามีเงินมีทอง คนที่ไม่มีเงินไม่มีทอง คนที่เป็นหนี้เป็นสิน กับคนที่มีเงินมีทอง อารมณ์แตกต่างกัน

นี่ก็เหมือนกัน มันทุกข์มันยาก เราเกิดมาด้วยหนี้เวรหนี้กรรม เราเกิดมาด้วยอวิชชา เราเกิดมาด้วยกิเลสตัดทอนความทะยานอยาก เราเกิดมาด้วยกรรมทั้งนั้นนะ เราอยู่โดยสามัญ

สำนึก เราอยู่โดยกิเลส ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราพยายามรักษาของเรา ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา สงบระงับเข้ามาโดยธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราพยายามทำของเราให้มันถูกต้องดีงาม คำว่า “ถูกต้องดีงาม” คือสัมมาสมาธิ

คำว่า “สัมมาสมาธิ” มันก็จะเป็นสัมมาสติ สัมมาปัญญา มันจะเป็นสัมมาของมัน ถ้าความเป็นสัมมาของมัน เวลาเราพิจารณาแล้วมีสติปัญญาขึ้นมา จิตเห็นอาการของจิต เห็นความคิด ถ้าจิตมันเห็นความคิด มันมีความแตกต่างกันตรงนี้ ถ้ามันมีความแตกต่างกันนี้ มันถึงจะเห็นว่ามันเป็นไปไม่ได้ที่มันจะรู้เอง มันเป็นไปไม่ได้ ถ้ามันรู้มันเห็นของมัน มันจับต้องได้ มันถึงเป็นวิปัสสนา

เวลาที่ไม่ทันนะ “แนวทางสติปัฏฐาน ๔ แนวทางสติปัฏฐาน ๔” นกแก้วนกขุนทองแจ้วๆ อยู่อย่างนั้นนะ นี่ไง ไ้พวกสวมรอย ไ้พวกหัวตอ มันไม่เป็นสัมมาสมาธิสักคน

ถ้าเป็นสัมมาสมาธิขึ้นมาตามความเป็นจริงขึ้นมา นี่ไง ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา จิตเห็นอาการของจิต ต้องเห็นตามความเป็นจริงอันนั้น ถ้าเห็นตามความเป็นจริงอันนั้น แล้วใครไปทำให้เห็นได้ละ มันก็มีครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมาแล้วเป็นการยืนยัน แล้วถ้าใครเห็น โอโฮ!

โดยธรรมชาติ อวิชชาคือความไม่รู้ในใจ เรามีความไม่รู้เรื่องธรรมะเป็นพื้นฐาน การศึกษานั้นคือความจำทั้งหมด การศึกษา ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหมด แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติไปก็ประพฤติปฏิบัติโดยความเห็นผิดของตน

ถ้าทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบเข้ามา เราก็ดูได้ว่าสงบเป็นอย่างไร แล้วถ้ามันเสื่อมหรือมันไม่สงบเป็นอย่างไรเราก็ดู

แล้วถ้าเป็นสมาธิขึ้นมา มันเป็นสมาธิโดยการสวมรอย โดยการแอบอ้าง โดยความเป็นมิจฉา เป็นมิจฉานี้มันเหลวไหล มันหลงไหลไปหมดละ ถ้ามันเป็นมิจฉาสมาธิ มันสร้างภาพหลอกลวงปลิ้นปล้อนให้เราหลงในตัวเองมหาศาล โดยที่คิดว่าตัวเองเป็นจริง นี่มันจะเป็นพื้นฐานอย่างนี้อยู่แล้วโดยกิเลส

แต่พอเราทำความสงบของใจเข้ามาๆ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิๆ เวลาทำสมาธิ เราทำมาเรื่อยด้วยความถูกต้องดีงาม ด้วยการกระทำของเรา เห็นใหม่

เวลาเด็กๆ มันไปฝึกอานาปานสติมันยังรู้เลยว่าเดี๋ยวนี้โกรธแล้วหายโกรธ เดี่ยวนี้ไอ้ที่เครื่องเคียดแล้วหายเคียด แล้วฟังทุกวันนะ นักปฏิบัติ “โอ้ย! เมื่อก่อนเป็นคนโกรธมากเดี๋ยวนี้หายโกรธแล้ว” แล้วเอ็งได้อะไรละ หายโกรธแล้วทำไมละ มันพูดไปเป็นกระแสสังคม ไม่มีความเป็นจริงในหัวใจเลย

แต่ถ้ามันมีความจริงนะ เวลาจิตมันสงบ พอจิตสงบแล้ว ถ้าจิตเห็นอาการของจิต คือ จิตเห็นความคิดเป็นรูปเลย จะเป็นเวทนาการก็ได้ จะเป็นสังขารก็ได้ จะเป็นสิ่งใดก็ได้ ถ้ามันจับได้ พอมันจับได้ สิ่งที่มันจับได้ จิตเห็นอาการของจิต มันเกิดความมหัศจรรย์ เกิดการกระเทือน นั่นคือการเห็นกิเลส ถ้าเห็นนะ เห็นแล้วยังทำไม่ได้ด้วย เห็นแล้วหลุดมือไปเลย เห็นแล้วพิจารณาต่อไปไม่ได้ เพราะอะไร เพราะกำลังมันไม่พอ มันขยับเคลื่อนไปไม่ได้ ถ้ามันขยับเคลื่อนไปไม่ได้ก็กลับมาพิจารณาใช้ปัญญาอบรมสมาธิ นี้พูดถึงปัญญาวิมุตตินะ

ถ้าเป็นเจโตวิมุตติ ถ้าจิตสงบแล้ว ถ้ามันไปเห็นดวงจันทร์ เห็นกระต่าย ใอนั้นหัวตอทั้งนั้นนะ เอ็งเห็นอะไร เห็นเทวดา เห็นอินทร์ เห็นพรหม แล้วส่วนใหญ่จะรู้วาระจิต ถ้าเศรษฐกิจมา อ้อ! อดีตชาติเรามีความสัมพันธ์กันมา ถ้าขอทานมานี้ไม่รู้จัก มันจะไปเกี่ยวกับคนมีฐานะทั้งนั้นนะ

การมีฐานะหรือจะเป็นคนทุกข์คนจน เขาก็มีกายกับใจนะ มนุษย์เกิดมาเป็นมนุษย์โดยเสรีภาพ เป็นภราดรภาพ มีความเสมอกันโดยความเป็นมนุษย์ นี่ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนทุกตะเช็ญใจ คนจนที่ไม่มีอาหารแม้แต่จะใส่บาตรพระ ถ้ามพระสารีบุตรเลย “ทุกตะเช็ญใจนี้เคยมีบุญคุณกับใคร”

พระสารีบุตรยกมือเลย “เคยมีบุญคุณกับผมครับ”

“มีบุญคุณอะไร”

“เคยใส่ข้าวทัพพีเดียว”

โอ้โฮ! สั่งสอนจนเป็นพระอรหันต์นี่ะ เห็นใหม่ จะคนจน คนทุกข์จนเข็ญใจ เขาก็มี
กายกับใจนะ ไอ้คนร่ำรวยมีทรัพย์สมบัตินั่นนะ เขาจะยึดติดยึดมั่นในทรัพย์สมบัติของเขา

แต่ไอ้พวกหัวตอ โอ้ย! เห็นคนมั่งคนมี เห็นใหม่ โมฆบุรุษตายเพราะลาภ พวกโมฆ
บุรุษว่างเปล่า ไม่มีสิ่งใดเป็นสมบัติ “โอ้ย! อดีตชาติ โอ้ย! รู้ มีความสัมพันธ์กัน” นี่เป็นกรรมะ
หรือ เป็นความจริงหรือ

แล้วถ้ามันเห็นจริง เวลาจิตมันสงบแล้วนี่ะ ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ดี ถ้าเอ็งจิต
สงบได้ เอ็งไม่ต้องว่าน้ำใสแล้วเห็นตัวปลา ไม่ต้องให้มะม่วงออกลูก ไม่ต้องให้ผลไม้
มันออกลูก แล้วมันหลุดออกจากขั้วตกใส่ศิระมะมันถึงจะเห็นกาย ไม่มี ไม่มีหрок ไม่มี
กิเลสหลุดจากขั้วแล้วตกใส่หัว แล้วรู้ตัวขึ้นมา อู๊ย! พิจารณาใหญ่เลย ไม่มี กิเลสมัน
หลอก

แต่ถ้าเป็นจริง จิตสงบแล้ว ถ้าโดยอำนาจวาสนานะ คนที่มีอำนาจวาสนา องค์สมเด็จพระ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้ว “จะสอนใครได้หนอๆ”

มันอยู่ที่วาสนา พูดกันไม่รู้เรื่อง เขาไม่ต้องการ สังเกตชาวพุทธสิ ไปวัดไหนก็จะเอา
หวยทั้งนั้นนะ ต้องการร่ำรวยอย่างเดียว ทุกคนอยากมีตังค์ การมีตังค์นะ การร่ำรวยมันยังอยู่ที่
วาสนาของเขาทำได้ทำไม่ได้นะ คนที่มีสติปัญญาของเขา เขามีธุรกิจของเขา เขาประสบความสำเร็จ
ความสำเร็จของเขา ไอ้คนที่ปัญญาชี้เท่ก็เป็นแรงงานไปตลอดนั่นนะ

แม้แต่การหาเงินหาทองมันยังใช้ปัญญาเลย แล้วเวลาจิตสงบขึ้นมา เวลาถ้ามันเป็น
หัวตอ หัวตอมันส่งออก เห็นพระจันทร์นูน เห็นกระต่าย แล้วพรรณนาไปเลยแหละ “มันมีผล
กับโลก มันเป็นอุกกาบาต มันมีผลต่อฤดูกาล”...เป็นกรรมหรือ มันเกี่ยวอะไรกับการฆ่ากิเลส
ไอ้ที่มันเป็นความเป็นอยู่ของโลก ถ้ามันจะเป็นความจริงนะ จิตสงบแล้วถ้าไม่มีวาสนา เป็น
อย่างนี้

ถ้ามีวาสนานะ มีวาสนาจะเห็นเลย เวลาจิตสงบแล้วเห็นกายมาเลยนะ เห็นเป็นรูป
ของกายมาเลย ถ้าจิตสงบแล้วถ้ามันเป็นเวทนาจับเวทนาได้ พิจารณาเวทนาได้

แล้วพอกายมา มันก็มีความมหัศจรรย์แล้วละ เห็นกาย นั่นคืออะไร เห็นใหม่ๆ กาย เขาหรือกายเรา เอ๊ะ! นี่ก้อนเนื้อของใครวะ เออ! ก็ของเอ็งนั่นแหละ เอ็งโง่ ไม่รู้หรือก ตื่นเต้น

เราจะบอกถึงความมหัศจรรย์ว่า ระหว่างที่ว่าถ้าเป็นสัมมาสมาธิ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ มันมีสติมีปัญญา ถ้ามันรู้มันเห็นของมัน นั่นล่ะคือเห็นกิเลส การเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริงเพราะจิตมันสงบแล้วมันเห็น

ถ้าจิตสงบระงับแล้ว ถ้าจิตมีกำลัง เห็นสติปัญญา ๔ แต่ส่วนใหญ่แล้วไม่เห็น ถ้ามันเห็นมันก็เห็นแบบไม่สมบูรณ์ คำว่า “เห็นไม่สมบูรณ์” คือว่าเห็นแบบธรรมดาเกิด ถ้าธรรมดาเกิด เราไม่มีสัมมาสมาธิ ไม่มีสัมมาสติ

สติที่เป็นสัมมาสมาธิ ถ้ามันรู้มันเห็น มันเหมือนเราจับต้อง ในทางการแพทย์ เวลาคน ผ่าตัด มันจะมีความคม ต้องมีความแน่นอน มันต้องมีความชัดเจนของมัน เขาถึงผ่าตัด เวลาเขาผ่าตัดขึ้นมา เขาจะคมกริบ เขาต้องการอย่างนั้น

ไอนี้ก็เหมือนกัน เวลาถ้ามันจะรู้มันจะเห็น จิตมันสงบขนาดไหน จิตมันเป็นอย่างไร ถ้ามันจะรู้จะเห็นขึ้นมา มันมหัศจรรย์ขนาดไหน มันยิ่งกว่าแพทย์อีก เพราะแพทย์เขาผ่าตัด ทุกวันเลย เห็นกายทุกวันเลย เปลี่ยนหัวใจด้วย เปลี่ยนตับ เปลี่ยนไต เปลี่ยนปอด เปลี่ยนได้ทุกอย่างเลย แต่เขาก็เป็นวิชาชีพ เขายังต้องมีความชัดเจนอย่างนั้น

แล้วนี่การปฏิบัติ การฆ่ากิเลส การฆ่ากิเลสนะ เพราะอะไร เพราะจิตนี้เวียนว่ายตายเกิด ในวัฏฏะ การที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าเราแก้จิตของเราแล้วเราเป็นวิวัฏฏะออกจาก กามภพ รูปภพ อรูปภพ ถ้ามันเป็นความจริงๆ มันมีผลมหาศาล ดับทุกข์ๆ การชำระล้าง กิเลส สรรอกกายกิเลสออกมาจากใจ มันมีความมหัศจรรย์ขนาดไหน

แล้วการทำกันนะ สามะเลเทเมทำกันโดยให้กิเลสมันสวมรอย ให้กิเลสมันครอบงำ เพียงแต่กรรมฐานเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติมาเป็น แนวทาง มันมีความน่าเชื่อถือ ถ้าความน่าเชื่อ มันจะโกหกใครดีไปกว่าคนน่าเชื่อถือล่ะ

คนที่เชื่อถืออยู่เขาโกหกง่ายใจ ดูลิ ใจพวกคนโกหกเชื่อถือมันก็โกหกในหมู่ญาติหมู่เพื่อนนั้นนะ ใจเพื่อนโกหกเพื่อนนั้นนะ เวลาเพื่อนที่โดนโกหกเสียใจ เป็นเพื่อนกันไม่น่าทำกันเลย เสียใจ ก็คนอื่นโกหกมันก็ไม่เชื่อใจ ถ้าเพื่อนโกหกก็เชื่อใจ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาสวมร่อยๆ มีครูบาอาจารย์ทำให้มันคง ทำให้น่าเชื่อถือ แล้วเวลาเขามาก็อ้างอิงอย่างนั้นนะ อ้างอิงขึ้นมา แต่คนรู้เขามี หลวงตาท่านพูดประจำ ผู้รู้มีนะ ผู้รู้มีแต่มันน้อย

ผู้รู้ ส่วนใหญ่ผู้รู้ เพราะว่าการแสดงธรรมไม่พูดเพื่อกระทบกระเทียบ ไม่พูดต่างๆ นี่ไง มันไปสะเทือนกันใจ ความสะเทือน มันก็อยู่ที่กรรมของสัตว์แล้วละ ถ้าสัตว์มันมีบอด สัตว์มันเชื่อถือ ฉะนั้น เวลาเขาสวมร่อย เขาก็สวมร่อยในสังคมที่น่าเชื่อถือ นี่ถ้าน่าเชื่อถือ

วงกรรมฐานก่อนที่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านแสดงธรรมๆ ท่านก็ต้องประพฤติปฏิบัติของท่านมาก่อน แล้วเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาสังคมที่เขายังไม่มั่นคง ยังไม่เชื่อถือ หลวงปู่เสาร์ท่านไปไหน เห็นไหม ประวัติหลวงปู่เสาร์นั้นนะ ครอบครัวนี้ย้ายไปไหน เขาทั้งเสียดี เขาทั้งคู่ถูก เขาไม่สนใจทั้งสิ้น เขาสนใจแต่ยศถาบรรดาศักดิ์กัน แต่ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านทำของท่านมา ทำของท่านมาโดยที่สังคมเสียดี สังคมไม่ต้องการ นี่พูดถึงสังคมนะ

แต่เวลาบรรดาครูบาอาจารย์ท่านบอกว่าไม่ต้องพรรณนา เพราะท่านไม่สนใจเรื่องอย่างนั้นอยู่แล้ว ท่านไม่สนใจเรื่องกระแสสังคมหรอก ท่านไม่สนใจเรื่องกระแสของโลก เพราะท่านต้องการแก้กิเลสของท่าน นี่เวลาเทศนาว่าการ นั้นเรื่องโลกๆ โลกไม่มีความหมาย โลกไม่มีความจำเป็น นี่สังขรณ์ทั้งนั้นในหัวใจของเรา

นี่ก็เหมือนกัน คนที่เขามีสัจจะมีความเป็นจริงเขาไม่มาปลิ้นปล้อนแบบพวกสวมร่อยแบบพวกหัวตอนี้หรอก มันถึงทำให้เสื่อมเกียรติของกรรมฐานไป เพราะมันไม่มีความรู้จริง ทำให้กรรมฐานเสื่อมเกียรติ

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ธรรมทายาทๆ สัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิขึ้นมาแล้ว เวลาพิจารณาของเรา ปัญญาอบรมสมาธิขึ้นมา จิตถ้ามันมีสติปัญญาละ จิตมีสติปัญญาแล้วก็ต้องมีอำนาจวาสนา

คำว่า “มีอำนาจวาสนา” พระสารีบุตร เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมกับหลานของท่าน ทำไมท่านฟังแล้วท่านเก็บประโยชน์ของท่าน ท่านเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาได้

เวลาพระโมคคัลลานะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ง่วงเหงาหาวนอน พระพุทธเจ้าไปโดยฤทธิ์เลย เอน้ำลือบหน้า ให้แหงนดูดาว สอน สอนจนด้วยอำนาจวาสนาของตนมันจับประเด็นได้ แต่ของเราฟังจนหูฉีก

หลวงตาท่านพูดประจำ เวลาฟัง ฟังจนจิตด้าน จิตด้าน ฟังธรรมๆ จิตมันตื้อด้าน แต่คนถ้ามีสติปัญญา เขาหาของเขา แล้วถ้ามีสติปัญญามันจะเข้ากับใจของตน

พระในสมัยพุทธกาลจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะถามปัญหาไป แล้วเวลาฝนมันตก มันเป็นจุดเป็นต่อม เพราะอะไร เพราะว่าไม่มีสัมมาสมาธิ จิตเป็นสัมมาสมาธิ จิตมีสติปัญญาของเรา พิจารณาในงานชอบของตน ถ้าพิจารณาในงานชอบของตน

การพิจารณาอยู่ ปัญญาที่มันพร้อม สิ่งต่างๆ ที่มันพร้อมอยู่แล้ว แต่มันยังไม่มีอำนาจวาสนาที่สามารถชำระกิเลสได้ จะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป ถึงกุฎิฝนมันตกลงมานะ ก็ยืนรอด้วยความเคารพ ด้วยความบูชา

คนที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเนะ เวลาปฏิบัติขึ้นมามันแสนทุกข์แสนยากขึ้นมา ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ดี มันเคารพบูชาในหัวใจ เวลาจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แค่ฝนตกลงมา ท่านก็ยืนรออยู่ก่อน รอก่อน ฝนก็ตกกระหน่ำมาเต็มที่จนน้ำนองไปหมดเลย พอ น้ำนองไปหมด มันก็มีฝนตกมาจากชายคา พอเวลามันตก น้ำกระทบลงเป็นจุดเป็นต่อมเป็นฟองขึ้นมา ท่านก็ยืนพิจารณาของท่าน นี่ท่านกำลังใช้ปัญญาของท่าน ท่านมีสติปัญญาของท่าน

พอพิจารณาไปแล้ว พอฝนตก อ้าว! มันเกิดคุณธรรมขึ้นในใจ หยุตตก กลับเลย ไม่ขึ้นไป เฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กลับ กลับเพราะอะไร กลับเพราะรู้ธรรม กลับเพราะมีคุณธรรม กลับเพราะมีความจริงใจ นี่ไง ถ้าเป็นความจริงๆ มันต้องเป็นอย่างนั้น มันไม่ใช่โมฆบุรุษตายเพราะลาภ เพราะอะไร

เพราะเราเชื่อมั่นว่าคนที่ไม่จริงมันจะมีความรู้สึกในใจอยู่ว่าสิ่งที่ตัวเองรู้ไม่สมบูรณ์ มันขาดมันแคลนเพราะมันมีความสงสัย กิเลสอยู่ในใจแล้วมันมีความสงสัยทั้งนั้น แต่ด้วยความ

หน้าด้าน หน้าด้านก็ว่า “ทำสมาธิแล้วปัญญาจะเกิดเอง” สิ่งที่ทำให้ความสงบของใจเป็นหัวต่อแล้ว “เดี๋ยวน้ำใสจะเห็นตัวปลา”

ถ้าเห็นตัวปลาก็แสดงว่ายังไม่ได้พิจารณาอะไรทั้งสิ้น ถ้ารอมะม่วงมันสุก รอมะม่วงมันมาก่อน มันก็ยังไม่มีการวิปัสสนาทั้งสิ้น แล้วเอ็งแสดงธรรมอะไรถ้ามันไม่มีวิปัสสนา มันไม่มีปัญญา

ก็เอ็งบอกเอ็งรอใจ รอมะม่วงมันหล่นใส่หัวใจ แล้วเวลาส่งออกก็ออกไปเห็นดวงจันทร์ ใจ เห็นดวงจันทร์ เห็นดาวพฤหัสบดี มันส่งออกไปหมดละ ส่งออกนะ ส่งออกจากใจไปไกลขนาดนั้น มันจะมีมรรคมีผลตรงไหน ไม่มีหรอก ไม่มี เห็นไหม เพราะความไม่มีอย่างนั้น แต่ยังพูดธรรมะไป เขาอยู่ที่ เราพูดว่าหน้าด้าน เพราะเขารู้ตัวทั้งนั้นนะ

แต่เพราะไม่มีวาสนา ถ้าเป็นกิเลสสวมรอย เขาก็เข้าใจได้แค่นั้น แต่จะเข้าใจได้แค่ไหนก็แล้วแต่ เรานั่งกันอยู่นี่ชั่วโมงเดียวเราก็มีเวทนาใช้ใหม่ เราก็มีความทุกข์ความยากใช้ใหม่ ไอ้คนที่มันจมอยู่กับกิเลสอย่างนั้นเขาไม่มีความฉุกฉืดเลยหรือว่าอันนั้นมันเป็นกิเลสไม่ใช่ธรรม ไม่มีใครฉุกฉืดเลยหรือ แต่ชี้หลังเสือ ชี้หลังเสือแล้วมีวุฒิกาวะแค่นี้ก็พยายามพูดไปตามนั้น หม่าหม่าหนังสือมันก็เห่าหอน แต่ไม่มีความจริง ไม่มี

ถ้ามีความจริง ๆ ความจริงที่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ท่านมีสัจจะความจริงขึ้นมา สิ่งที่ว่า เวลาทำความสงบของใจเข้ามาก็ทำบ่อยครั้งเข้า ๆ การทำความสงบของใจบ่อยครั้งเข้า ๆ ให้ใจมันมีเครื่องอยู่ ให้ใจมันมีความสุข เห็นไหม สุขอื่นใดเท่าจิตสงบไม่มี แล้วพยายามรักษาของเราให้มันตั้งมั่น ๆ ถ้าตั้งมั่นก็เป็นสมาธิขึ้นมา ถ้ามีสมาธิมีความตั้งมั่นขึ้นมา จิตตั้งมั่นแล้ว จิตตั้งมั่น จิตมันคงแล้ว จิตแข็งแรงแล้ว จิตมันจะทำงานของมันได้

ถ้าจิตทำงานของมันได้ ถ้ามันเป็นปัญญาวิมุตติ จิตเห็นอาการของจิต จะเห็นอะไรก็แล้วแต่ เห็นด้วยปัญญา มันไม่ได้เห็นด้วยสัมมาสมาธิ ไม่ได้เห็นด้วยสมาธิที่มันคง มันจะใช้ปัญญา นี่ถ้าเป็นปัญญาวิมุตติ

ถ้ามันเป็นเจโตวิมุตติ มันเห็นโดยตาของจิตเลย เพราะอะไร เพราะจิตเป็นสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิเวลามันเห็นกายขึ้นมาแล้วมันพยายามโน้มไป โน้มไปให้เป็นไตรลักษณ์ โน้มไปให้มันแปรสภาพ การแปรสภาพนั้น นั่นแหละเป็นไตรลักษณ์

ความเป็นไตรลักษณ์ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค สิ่งที่สังขารม สังขารที่เกิดขึ้นมาจากมรรค จากการกระทำของเรา จากภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ถ้าปัญญามันเกิดจากการภาวนา มันเกิดไตรลักษณ์ขึ้นมา ความเป็นไตรลักษณ์ขึ้นมา มันคลายตัวของมันขึ้นมา

นี่ไง ทางสองส่วนที่เธอไม่ควรเสพ อตตกิลมณานุโยค กามสุขัลลิกานุโยค ทางสายกลางๆ คือมัชฌิมาปฏิปทา มัชฌิมาปฏิปทา คือมรรค ๘ งานชอบ สติชอบ ปัญญาชอบ ความเพียรชอบ

งานชอบๆ ถ้ามันทำถูกต้องชอบธรรมมันก็เป็นงานชอบใจ แต่ที่การประพฤติปฏิบัติของเขาด้วยมิจฉาสมาธิ ด้วยสมาธิห้วนตอ มันงานไม่ชอบ มันงานของกิเลส งานของกิเลสที่มันครอบงำมันเลยไม่เห็นความมหัศจรรย์ระหว่างกิเลสกับธรรม

คนเราถ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ เห็นใหม่ เป็นสมาธิ มันเป็นเรื่องโลกๆ นะ เราก็มีความสุข เราก็เห็นความมหัศจรรย์อยู่นะ ถ้าจิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นสติ ปัญฐาน ๔ ตามความเป็นจริงมันมีความมหัศจรรย์ คำว่า “ความมหัศจรรย์” มันแตกต่างแตกต่างกับความเป็นโลก แตกต่างกับเป็นสมาธิแล้วปัญญาจะเกิดเอง แตกต่างกับบรอกิเลสมันตกใส่หัว เลยไม่เคยเห็นอะไรเลย เป็นมิจฉา เป็นห้วนตอ ไม่เป็นความมุ่งมั่นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ความมุ่งมั่นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำสัมมาสมาธิ คีล สมาธิ ปัญญา คำว่า “คีล สมาธิ ปัญญา” ในมรรค ๘ เพราะมันต้องเป็นสัมมาสมาธิ แล้วสัมมาสติ แล้วเวลาเพียรชอบ ความเพียรชอบธรรม มันจะต้องเป็นความชอบธรรมทั้งนั้น ถ้าเป็นมิจฉาขึ้นมาแล้วมันไม่ชอบธรรม เป็นมิจฉาเพราะอะไร เพราะกิเลสมันครอบหัว มันไม่เป็นความจริงใจ

ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา พอจิตสงบแล้วพิจารณาของเราไป มันจะไปแล้ว ถ้าจิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นสติปัฏฐาน ๔ ถ้ามันเป็นสัมมาสมาธิ มันพิจารณาไปนะ พอพิจารณาไป มันเกิดความมหัศจรรย์

หนึ่ง เวลาพิจารณาไปนะ ถ้าจิตมันสัมมาสมาธิ จิตมีกำลัง มันพิจารณาไปมันปล่อย มันโอ้โฮ! มันมหัศจรรย์ คำว่า “มหัศจรรย์” นี่แหม! อยากจะพูดล้านๆ ครั้ง แล้วมหัศจรรย์ที่ไหน

มหัศจรรย์จากปุถุชน กัลยาณปุถุชน โสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามีมรรค สกิทาคามีผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล ความมหัศจรรย์มันเกิดมหาศาลเลย เพราะบุคคล ๔ คู่ ใจต้องพัฒนาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป

แล้วระหว่างบุคคล ๔ คู่ เวลาภาวนาไป หลวงตาทำหนบอกใจ ถ้าเป็นสมาธิแล้ว ปัญญาเราจะเกิดเอง เราติดสมาธิอยู่ ๕ ปีได้อย่างไร

คำว่า “ติดสมาธิอยู่ ๕ ปี” เวลานั้นหลุดจากสมาธิ เวลาหลวงปู่มันท่านลากออกจากสมาธิได้ แล้วท่านพิจารณาของท่านไปแล้ว ท่านยังกลับมาติด “สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ มันต้องปัญญาต่างหาก” เวลาไปแล้วใช้ปัญญาอย่างมหาศาล ไม่ได้หลับไม่ได้นอนเต็มที่แล้วมันใช้ปัญญามากขึ้นมามันก็เอียงข้าง นี่อรรถกถาญาณุโยค กามสุขัลลิกานุโยค

กลับไปหาหลวงปู่มันอีก “บอกให้ออกใช้ปัญญาๆ ใช้ปัญญาจนไม่ได้หลับไม่ได้นอนแล้วนะ”

“นั่นนะสมบัติบ้า สมบัติบ้า”

“แล้วให้ทำอะไรล่ะ”

“นั่นแหละสมบัติบ้า”

ต้องทำเอง เห็นไหม นี่เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นแล้วท่านพยายามจะชักนำให้เข้าสู่มัชฌิมาปฏิปทา ให้เข้าสู่สัมมาสมาธิ สัมมาสติ สัมมากรรมันโต งานชอบนี้สำคัญมากเลย เพราะมันชอบธรรม มันเป็นงานใจ

แต่งงานไม่ชอบ งานทุจริต งานการคาดหมาย คาดหมายว่าจะให้กิเลสหล่นใส่หัว
 คาดหมายว่ากรรมจะเกิดเอง มันเป็นการคาดหมาย มันเป็นไปได้เลย แล้วมันก็เป็นกันอยู่
 อย่างนั้น มันเลยเป็นมิจฉาสมาธิ มิจฉาคือความหลงผิด

ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิคือยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้ สัมมาสมาธิคือมีสติมีปัญญา
 มีสติสัมปชัญญะ ถ้ามีสติสัมปชัญญะควบคุมดูแลมา ไม่ตื่นเต้น ไม่ให้กิเลสยุแหย ไม่ให้หลง
 ทางกิเลส แล้วเราพยายามรักษาของเรา

ด้วยอำนาจวาสนาของคน คนมีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหน คนที่มีอำนาจวาสนา
 มันก็ย่ำคิดย่ำทำ ทำจนเจริญงอกงามขึ้นมาได้ คนถ้าไม่มีอำนาจวาสนาทำแล้วก็พัก

ได้ตอบคำถามโยมเยอะมากเมื่อ ๕ ปีที่แล้ว เมื่อ ๑๐ ปีที่แล้ว พอมันทำเต็มที่แล้วมัน
 ก็เลิกไป แล้วพอไปทุกข์ไปยากก็กลับมาทำใหม่อยู่อย่างนั้น นี่ไง ไม่ทำให้ต่อเนื่องไง ทำต่อไป
 ไม่ได้ไง พอทำต่อไปไม่ได้มันก็ไม่มีความไป ลองออกไปแล้วเดี๋ยวก็กลับมาทำใหม่ เพราะอะไร
 เพราะมันยังระลึกถึงอยู่ได้ไง นี่มันทำไปไม่ได้

แต่ถ้ามันมีวาสนานะ มันก็จะดูแลรักษามีการกระทำของเรา ถ้ามีการกระทำของเรา
 นะ เราทำต่อเนื่องไปๆ ให้มันเป็นสัมมาสมาธิ ให้มันเป็นสัมมาปฏิบัติ ให้มันถูกต้องดีงาม
 แล้วเราพยายามประพฤติปฏิบัติของเราไป

ไอ้ที่ว่าให้กิเลสตกใส่หัว ใ้รู้วาระจิต รู้หนุ่รู้ณี ไร้สาระ พระพุทธเจ้ารู้มากกว่านั้น
 ไปไม่ในปากกับไปไม่ในมือ สิ่งใดที่เป็นความจริงมันมีอยู่จริงๆ ทั้งนั้นนะวัฏฏะนี้ แต่ไม่เป็น
 ประโยชน์กับการปฏิบัติ ท่านไม่เอามาพูดนะ

ขนาดที่ว่าพระโมคคัลลานะลงจากเขาคิชฌกูฏเห็นเปรต ท่านบอก โอ้! เห็นมาตั้ง
 นานแล้ว แต่เราไม่พูด พระโมคคัลลานะไปเห็นเปรตที่ไร พระพุทธเจ้าเห็นหมดละ ท่านเห็น
 อยู่ดำตา แต่เป็นประโยชน์กับใครละ

แต่พระโมคคัลลานะลงจากเขาคิชฌกูฏเห็นเปรต ท่านยิ้มๆ ลูกศิษย์ถาม “อาจารย์ยิ้ม
 อะไร”

“ยังไม่พูด ไปพูดต่อหน้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า”

พอไปพูดต่อหน้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “เห็นเปรตมันลอยมา ขนหลุด ออกมากลายเป็นเข็มที่มกลับไป ร่องโอดโอยอยู่นั้น”

พระพุทธเจ้าบอก “เราเห็นมานานแล้วแหละ แต่เราไม่พูด”

สิ่งที่รู้ที่เห็นไร้สาระ มันมีของมันอยู่อย่างนั้น มันมีของมันอยู่อย่างนั้น มีแต่กรรมของ สัตว์ สัตว์มันทำกรรมอย่างนั้นมันก็ไปเสวยกรรมของมัน แล้วเกี่ยวอะไรกับเอ็งวะ เอ็งยังไม่ เห็นอริยสัจ เอ็งไม่เห็นกิเลสของเอ็ง

ไอ้พวกหัวตอนั้นนะ อวดรู้ แต่ไม่รู้จักกิเลสของตน ไม่รู้จักสัมมาสมาธิ มันเป็นสมาธิ หัวตอ ไอ้พวกสวมรอยๆ นั้นนะ นั้นก็มีจณาสมาธิ นี้ฝึกสัมมาสมาธิ สมาธิยังทำไม่เป็นเลย แล้วเวลาเป็นขึ้นมาก็เป็นมิจฉาอีกต่างหาก

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราสอนทำความสงบของใจเข้ามา ใจ สงบจนตั้งมั่นเป็นสมาธิ ยกขึ้นสู่วิปัสสนา พระพุทธศาสนาสอนเรื่องมรรค ๘ พระพุทธศาสนา สอนเรื่องภาวนามยปัญญา ปัญญาการชำระล้างกิเลส ปัญญาเป็นโลกุตตรปัญญา ปัญญาที่ ฆ่ากิเลส ไม่ใช่โลกียปัญญา ปัญญาประจำโลกนั้น

พระพุทธศาสนาเลอเลิศยอดเยี่ยม แต่อยู่ที่ในหัวใจของใคร อยู่ในหัวใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น อยู่ในหัวใจของครูบาอาจารย์ของเรา นั่นเป็นที่พึ่งที่อาศัยที่เราพยายามจะ แสวงหา

ถ้าอยู่ในใจของพวกหน้าด้าน โมฆบุรุษ สมาธิหัวตอ มิจฉาสมาธิ มันจะเกิดเองไป ทั้งหมด หย่าเป ไม่เป็นประโยชน์กับใครเลย เขาเองก็หลง เขาเองก็ทำลายตัวเอง แล้วยังชักนำให้ สังคมหลงไหล ชักนำให้คนอื่นผิด

เห็นไหม ตัวเองผิดก็พอสมควรอยู่แล้ว ชักนำให้สังคมผิดอีก ตัวเองผิดก็ตกนรกอเวจี ยังให้คนอื่นไปตกนรกอเวจีด้วย ใจดำ ไม่สำนึกตน ไม่เป็นความจริงแบบองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ เอวัง